TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Helsinki 23.3.2017/ra
Dnromme 826/031/2017

EDUSKUNTA
Lakivaliokunta

asia: **HE 12/2017vp laiksi konkurssilain muuttamiseksi ym**

kuultava: **tietosuojavaltuutettu**

Pyydettynä lausuntonani esitän kunnioittavasti;

Yleistä

Käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä on kysymys lainsäädäntömme muuttamisesta yhteensopivaksi Euroopan unionin uudelleen laaditun maksukyvyttömyysasetuksen kanssa.

Näitä muutoksia ovat mm;

1) konkurssi- ym menettelyihin tehtävät muutokset mm. kuulutusten osalta,
2) Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin tietosisällön laajentaminen,
3) Velkajärjestelyrekisteriä koskevien säännösten nostaminen lain tasolle
4) kansallisten rekisterien liittäminen yhteen Euroopan oikeusportaalin avulla
5) pakollisten maksukyvyttömyysasiaa koskevien tietojen saatavilla pito maksutta.

Olen arvioinut hallituksen esitystä toimialaan kuuluvan henkilötietojen suojan osalta.

Hallituksen esityksen jaksossa 6 Riippuvuus muista esityksistä käsitellään vain vireillä olevaa kaupparekisterilain kokonaisuudistusta. Kuitenkin Euroopan unionissa tuli voimaan uusi yleinen tietosuoja-asetus 25.5.2016, joka on henkilötietojen suojan osalta velvoittava. Asetuksen yhtenä tarkoituksena on luonnollisesti harmonisoida henkilötietojen suoja EU:n tasolla.

Yksityiskohtaiset kommentit

Henkilötietojen suojan ja henkilöiden **itsemääräämisoikeuden** kannalta esitys vaikuttaa perustellulta eikä liian laajalta (välttämättömyys- ja suhteellisuusvaatimukset).

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on lausunnossaan 38/2016vp todennut, että estettä ei ole sille, että henkilötietojen suojaan liittyvät sääntelyn kattavuuden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset voidaan joltain osin täyttää myös asianmukaisesti laaditulla yleisellä Euroopan unionin asetuksella tai kansalliseen oikeuteen sisältyvällä yleislailla. Arvioni mukaan huomioiden kuitenkin jäljempänä

Postiosoite: PL 800 00521 Helsinki
Käyntiosoite: Ratapihantie 9. 6 krs Helsinki
Puhelin: 029 56 66700
Telefax: 029 56 66735
s-posti: tietosuoja@om.fi
kotisivut: www.tietosuoja.fi

esittämäni hallituksen esityksessä on asianmukaisesti käytetty asian "direktiivinomaisuudesta" johtuva kansallinen liikkumavara."

Eurooppalaisen oikeusportaalin osalta totean, että esitys vastaa digitaalisten sisämarkkinoiden luomiseen tähtääviä, hyväksyttäviä tarkoituksia. Tietosuoja-asetuksen (ja sitä edeltävän tietosuojadirektiivin 95/46/EY) tarkoituksena on varmistaa tietosuojan riittävä taso ja tietojen vapaa liikkuvuus EU:n alueella.

Velkajärjestelyrekisteriä koskevan sääntelyn nostaminen laintasolle on Perustuslain 10.1§:n lainsäädäntötoimeksiannosta johtuen välttämätöntä.

"Tietojen saatavilla olo verkon kautta"

Käsitykseni mukaan esityksessä on havaittavissa tiettyä epäselvyyttä käsitteiden "julkaiseminen" ja "tietojen saatavilla olo tietoverkon kautta".

Selvyyden vuoksi totean, että yleisen tietosuoja-asetuksen 25 artiklan (*Sisäänrakennettu ja oletusarvoinen tietosuoja)* mukaan rekisterinpitäjän on toteutettava asianmukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, … Tämä velvollisuus koskee … saatavilla oloa. "Näiden toimenpiteiden avulla on varmistettava etenkin se, että henkilötietoja ei oletusarvoisesti saateta rajoittamattoman henkilömäärän saataville ilman luonnollisen henkilön myötävaikutusta." (25.2 art)

Olisi siis varmistettava, että tietojen saatavilla olo toteutettaisiin kuten samankaltaisessa järjestelyssä kuin HE 105/2008vp laiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisessa, eli ns. Julkiterhikki-rekisterissä. Tuolloin Perustuslakivaliokunta antoi lausuntonsa 32/2008vp, jonka johdosta kyseinen julkinen rekisteri toteutettiin avoimena hakujärjestelmänä.

Viittaan myös maksukyvyttömyysasetuksen johdannon 77, 79, 80, 83 ja 84 -kohtiin.

Lopuksi

Pidän tärkeänä, että esimerkiksi oikeusministeriö toteuttaisi tehokkaasti lain vaikutusten seurannan. Se olisi tärkeää senkin varmistamiseksi, että suomessa asuvia henkilöitä kohdeltaisiin maksukyvyttömyysasioissa samalla tavalla kuin muissa EU:n jäsenmaissa olevia.

Tässä hallituksen esityksessä ei ole kansainvälistä vertailua siitä, miten asetusta aiotaan muissa EU:n jäsenmaissa soveltaa esille nostamieni kysymysten osalta. Ymmärrän, että tilanne on hankala myös siksi, että komission asettamia teknisiä vaatimuksia rekistereille ei ole käytettävissä.

Reijo Aarnio
tietosuojavaltuutettu

Postiosoite: PL 800 00521 Helsinki
Käyntiosoite: Ratapihantie 9. 6 krs Helsinki
Puhelin: 029 56 66700
Telefax: 029 56 66735
s-posti: tietosuoja@om.fi
kotisivut: www.tietosuoja.fi